

REGULERING AV FISKET ETTER VASSILD I 2025

1 SAMMENDRAG

På bakgrunn av metoderevisjon i 2024 har ICES gitt et nytt kvoteråd for vassild i 2025 på 16 732 tonn.

Etter konsesjonsforskriften er direktefisket etter vassild avgrenset til nord for 62°N i Norskehavet sør for 67°N. Vassild fiskes imidlertid også som bifangst i industritrålfisket i Nordsjøen, i hovedsak der kolmule er målarten. Vassild i Nordsjøen og Norskehavet regnes som en bestand, og ICES sitt kvoteråd dekker begge disse havområdene. Som følge av dette kan ikke hele kvoten tildeles direktefisket i Norskehavet. Det må trekkes ut et kvantum til å dekke bifangst av vassild i Nordsjøen.

De siste årene har det kun vært registrert beskjedne mengder bifangst av vassild i Nordsjøen. Det har derimot vært tale om relativt store fangster som blir rapportert inn som strømsild. Etter gjeldende regelverk kan fartøy med pelagisk trållatelse og nordsjøtrållatelse fiske strømsild i Nordsjøen uten noen kvantumsbegrensning. I 2024 er det per 29. oktober landet 12 347 tonn registrert som strømsild.

Det knytter seg usikkerhet til artsfordelingen mellom strømsild og vassild i fangstene i Nordsjøen. Fordi den vassilden som fiskes i Nordsjøen er av mindre størrelse, er det svært vanskelig å se forskjell på de to artene. Ved landing (når fisken har ligget på tank) blir det enda mer krevende å se forskjell. Alle undersøkelser som er gjort, de seneste fra 2023, tilsier imidlertid at fangster registrert som strømsild i Nordsjøen i all hovedsak er vassild. ICES legger til grunn at ikke mere enn 10% av fangstene er strømsild.

Fra næringen er det signalisert at det er behov for minst 10 000 tonn til direktefisket i Norskehavet. For å få ned fiskepresset i Nordsjøen, noe som er en forutsetning for å kunne holde oss innenfor kvoterådet fra ICES, foreslår Fiskeridirektoratet at det fastsettes et forbud mot direktefiske etter både vassild og strømsild sør for 62°N. Videre foreslår Fiskeridirektoratet at det fastsettes en regel for samlet tillatt bifangst av disse to artene sør for 62°N på 35%.

For øvrig vil det bemerkes at den to årige kvotebytteordningen for fartøy med vassildtrållatelse i direktefisket nord 62°N gjelder for perioden 2024 til og med 2025. Ordningen vil først bli tatt opp til ny vurdering i forbindelse med reguleringen for 2026.

2 FISKE ETTER VASSILD I NORGES ØKONOMISKE SONE

På grunn av en sterk økning i fangsten i 2006 og usikkerheten om bestandssituasjonen har fisket etter vassild vært kvoteregulert fra juli 2006. Fartøy med vassildtrållatelse fisket totalt 20 562 tonn vassild nord for 62°N i Norskehavet i 2006. Fra og med 2007 har fisket vært begrenset av en totalkvote.

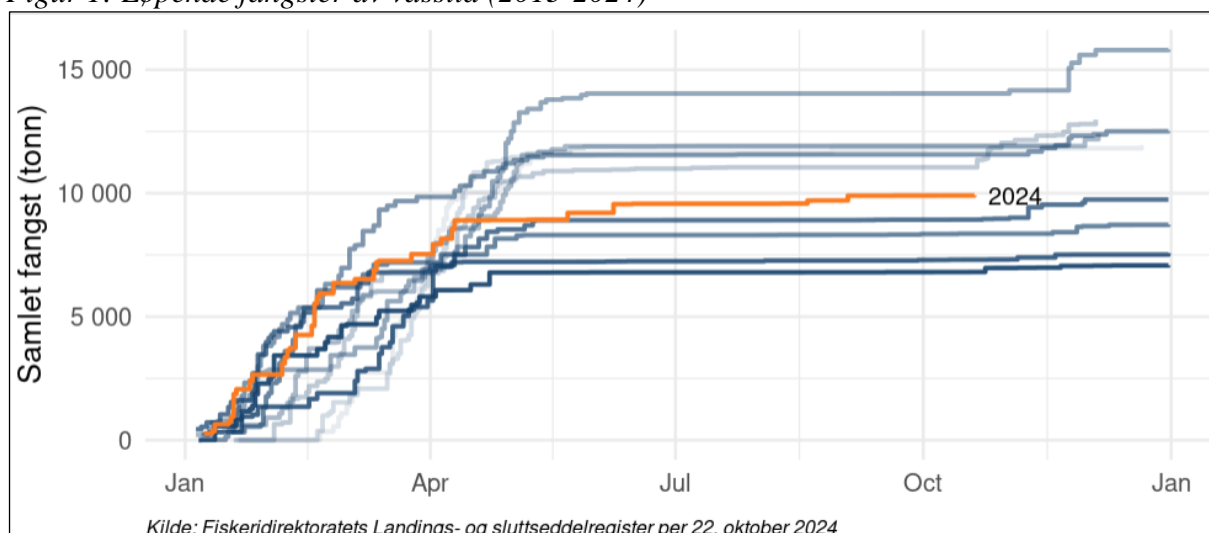
Tabell 1: Totalkvote i fisket etter vassild, 2007-2024

År	Kvote (tonn)
2007-2015	12 000
2016-2017	13 047
2018-2019	13 770
2020-2021	9 033
2022-2023	7 603
2024	10 000

I 2016 ble det innført kvotefleksibilitet i vassildfisket. Dette innebærer at over- eller underfiske av totalkvoten på inntil 10 % kan overføres til neste år, og at det dermed ikke er nødvendig med en egen avsetning til bifangst av vassild tatt av fartøy uten vassildtråltillatelse nord for 62°N.

Fisket etter vassild pågår i hovedsak på våren, men det er også noen fartøy som fisker senere på året, primært etter andre halvdel av oktober:

Figur 1: Løpende fangster av vassild (2013-2024)

Det ble i 2022 innført kvotebytteordning i fisket etter vassild. Se avsnitt 3.1 for detaljer om denne ordningen.

2.1 FISKET I 2023

Fisket var fra årets start regulert med garanterte kvoter på 225 tonn, samt maksimalkvotetillegg på 15 tonn per vassildtråltillatelse. Hvert fartøy kunne altså fiske 240 tonn. Av totalkvoten på 7 603 tonn vassild i 2023 ble det satt av 20 tonn til forskning, som ikke ble benyttet.

Tabell 2: Kvote og fangst av vassild i 2023

	Kvote (tonn)	Justert kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)
Ordinær kvote vassildtrål	7 583	7 125	7 013	112
Forskning	20	20	0	20
Bifangst			63	-63
<i>Hvorav bifangst nord for 62°N</i>			53	
<i>Hvorav bifangst sør for 62°N (inkl. vassildtrål)</i>			10	
Totalt	7 603	7 145	7 076	69

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 22. oktober 2024

2.2 FISKET I 2024

For 2024 ble det fastsatt en totalkvote på 10 000 tonn vassild, og all fangst av vassild i Norges økonomiske sone avregnes denne totalkvoten. Av dette er det avsatt 20 tonn vassild til forskningsfangst.

Fartøy som er tildelt vassildtråltillatelse i medhold av forskrift av 13. oktober 2006 om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst (konsesjonsforskriften) § 2-24 kan delta i direktefisket etter vassild i Norges territorialfarvann og økonomiske sone. Fra årets start kunne fartøy med vassildtråltillatelse fiske og lande en garantert kvote på 335 tonn vassild.

Tabell 3 : Fordeling av fangst i 2024

	Kvote (tonn)	Justert kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Rest (tonn)
Ordinær kvote vassildtrål	9 980	9 840	9 967	-127
Forskning	20	20	0	20
Bifangst			118	-118
<i>Hvorav bifangst nord for 62°N</i>			79	
<i>Hvorav bifangst sør for 62°N (inkl. vassildtrål)</i>			39	
Totalt	10 000	9 860	9 967	-107

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister per 22. oktober 2024

Per 2024 er det 30 vassildtråltillatelser. Fem fartøypar meldte inn kvotebytte for 2024 og 2025, og har dermed benyttet 10 tillatelser. 15 fartøy har fisket på egen kvote i 2024. Totalt 25 av 30 tillatelser er dermed tatt i bruk så langt i år.

Med unntak av 6 fartøy, har alle fisket på eller over fartøyets kvote på 335 tonn (670 tonn med kvotebytte). Det er som normalt ikke stort overfiske av fartøyenes kvote, og selv om noen fartøy har oversteget kvoten med større margin, ligger overfisket per tillatelse i gjennomsnitt

26 tonn over kvoten. Omfanget av overfiske er på tilsvarende nivå som vi har sett de siste årene, og som er beregnet inn når gruppekvoten fordeles.

Tabell 4: Antall tillatelser med fangst¹ og maksimalkvote 2014-2024

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antall deltakere	24	24	25	23	25	26	26	27	20	21	25
Antall kvotebytter									8	8	5
Maksimalkvote (tonn)	520	500	500	550	650	475	325	350	240	240	335
Gjennomsnittlig fangst per brukte tillatelse (tonn)	489	501	516	532	632	479	314	358	374	334	397

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister per 22. oktober 2024

1) Inkluderer fartøy med vassildtrållatelse og minst fem tonn fangst.

3 RAMMEVILKÅR FOR REGULERING AV FISKET I 2025

3.1 BESTANDSSITUASJONEN OG BAKGRUNN FOR REGULERING

Fra og med 2015 begynte ICES å gi et separat råd for fiske etter vassild i ICES statistikkområde 1, 2, 3.a og 4. Dette har ført til at ICES-rådet kan brukes mer direkte inn i den norske rådgivingen. Områdene 1, 2, 3.a og 4 omfatter Barentshavet, østlige Norskehavet, Nordsjøen og Skagerrak, og rådet gjelder for alle disse områdene da ICES anser at vassild sør og nord for 62 °N er samme bestand. ICES anbefaler at når maksimalt langtidsutbytte (MSY) tilnærmingen er benyttet må fangstene av vassild i Barentshavet, Norskehavet, Skagerrak og Nordsjøen ikke overstige 16 732 tonn i 2025 og 16 640 tonn i 2026. Siden toktet som gir opphav til den akustiske biomasseindeksen gjennomføres annet hvert år gis det råd for to år.

3.1.1 FANGST AV STRØMSILD SØR FOR 62°N

Etter konsesjonsforskriften er det norske direktefisket etter vassild avgrenset til området nord for 62°N. Ettersom ICES sitt kvoteråd både dekker området nord og sør for 62°N, må det trekkes ut et kvantum til å dekke bifangst av vassild sør for 62°N. Bifangst av vassild forekommer i industritrålfiske i Nordsjøen, hovedsakelig der kolmule er målart, men også i fisket etter øyepål.

De siste årene har det kun vært registrert beskjedne mengder bifangst av vassild sør for 62°N. Det har derimot vært tale om relativt store fangster som blir rapportert inn som strømsild sør for 62°N. Det er vanskelig å se forskjell på vassild og strømsild, men i ICES metoderevisjon (benchmark) i 2020 er det sammenfattet undersøkelser som gir et nokså sikkert grunnlag for å konkludere med at bifangstene av strømsild som tas sør for 62°N i all hovedsak er vassild¹. I kvoterådet for 2024-25, skriver ICES at 10% av fangstene i Nordsjøen kan være strømsild, noe som også tidligere har vært kjent. ICES sin antagelse om at 90 % av fangstene som tas i

¹ Det forelå også tidligere undersøkelser med samme konklusjon. I NØS nord for 62°N kan man med høy grad av sikkerhet si at det utelukkende fiskes vassild.

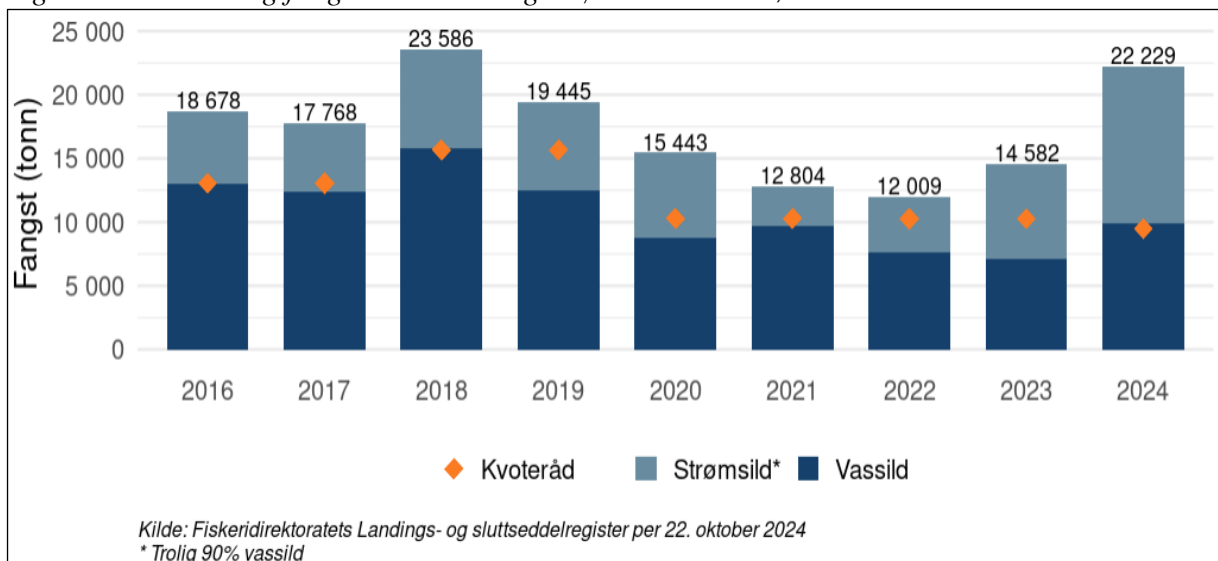
industrikrålfiske sør for 62°N er strømsild er basert på prøvetaking fra et fartøy i 2018, og har vært kritisert av næringen for å ikke bygge på et representativt grunnlag. Fiskeridirektoratet har i 2023 gjennomført 7 landingsprøver og tatt prøver fra 6 enkelthal fra et fartøy. Resultatene fra disse prøvene understøtter at antagelsen om at i alle fall 90 % av fangstene av vassild/strømsild er vassild.

Når fangstene av strømsild sør for 62°N i all hovedsak regnes som vassild, i henhold til ICES råd, overstiger fangsten kvoterådet betraktelig (figur 2).

For at reguleringen skulle reflektere kvoterådet, ba Fiskeridirektoratet i 2017 Havforskningsinstituttet om råd om hvordan man kunne fastsette et kvantum som kan trekkes ut av grunnlaget for kvoten nord for 62°N, og avsettes Nordsjøfisket. Havforskningsinstituttet tilrådte å avsette et kvantum beregnet som gjennomsnittlig bifangst av strømsild og vassild sør for 62°N de siste fem år. For 2018 og 2019 utgjorde dette 1 886 tonn.

Det har siden vært ulike måter å beregne avsetningen på. I 2020 og 2021 ble gjennomsnittlig avsetningen justert med forholdstall basert på Norskehavs-indeksen (0,82; se ICES 2019b) og føre-var bufferen (0,80), med følgende formel: $1\ 886 \times 0,85 \times 0,80$. For 2022 og 2023 var det en diskusjon om metoden for å beregne avsetningen. Fiskeridirektoratet foreslo først å beregne et gjennomsnitt av bifangst de tre siste årene, men man endte til slutt med å sette av 90% av fangstene i 2021, for å reflektere utviklingen i fangstene av strømsild, og kunnskapen om at 90% av disse fangstene antas å egentlig være vassild.

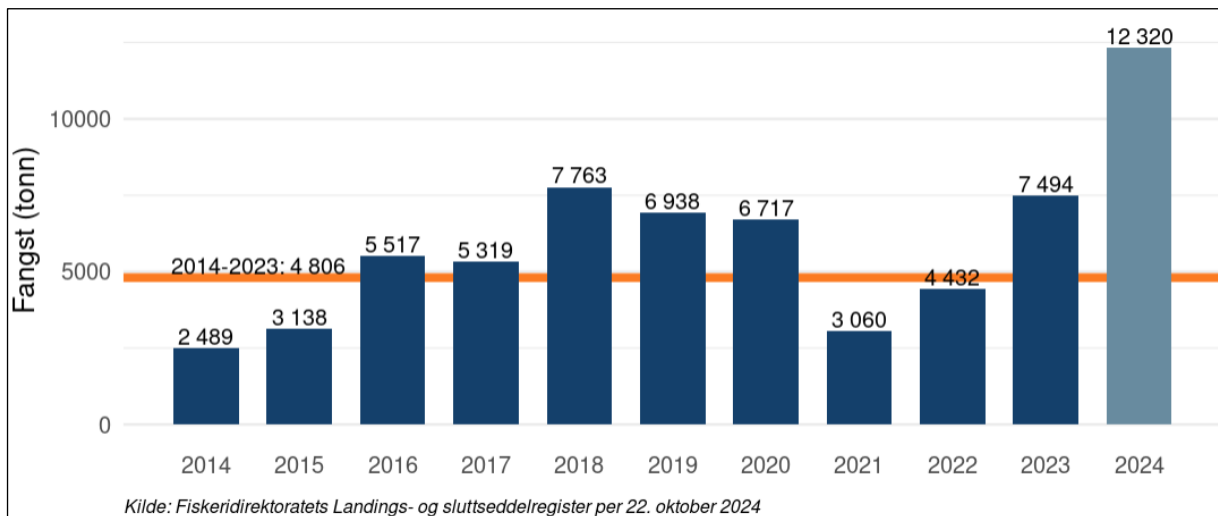
Figur 2: Kvoteråd og fangst av vassild og strømsild i hele NØS

Fangstene av strømsild sør for 62°N tas i industrikrålfisket etter kolmule og øyepål (og leveres til mel- og oljeproduksjon). Hvor mye som har blitt fisket, har variert de siste årene. Etter en økning forrige tiår, falt fangstene i 2021, før vi igjen har sett en økning de siste tre årene (figur 3). At fangstene varierer fra år til år, gjør at en avsetning som bare baseres på det foregående året, får liten sammenheng med de faktiske fangstene. Et gjennomsnitt av de fire siste årene er derfor benyttet. Per 22. oktober 2024 er gjennomsnittlig registrert fangst av strømsild og

vassild i 2021-2024 på 6 827 tonn. Det settes dermed av 6 144 tonn av vassildkvoten for å dekke dette uttaket.

Figur 3: Fangster av strømsild i NØS sør for 62°N, samt gjennomsnitt for 2013-24

4 REGULERING AV FISKET ETTER VASSILD OG STRØMSILD I 2025

Fiskeridirektøren legger til grunn at reguleringen av fisket etter vassild også i 2025 omfatter hele Norges økonomiske sone.

Fiskeridirektoratet foreslår at reguleringsforskriften for vassild utvides til å også gjelde strømsild og at det i forskriften fastsettes et forbud mot direktefiske av vassild og strømsild i Norges territoriale farvann og økonomiske sone sør for 62°N.

Formålet med dette reguleringsmessige grepet er å få ned fiskepresset i Nordsjøen, noe som er en forutsetning for at vi skal klare å holde oss innenfor kvoterådet fra ICES.

4.1 TOTALKVOTE

Fiskeridirektoratet anbefaler at kvoten for 2025 settes på bakgrunn av det som er beskrevet i kapittel 3.

Fiskeridirektoratet foreslår å sette av 6 144 tonn av ICES sitt råd på 16 732 tonn for å dekke bifangstfisket av vassild sør for 62°N, basert på 90% av gjennomsnittsfangsten av strømsild og vassild i 2021-2024. Dette gir en totalkvote på 10 588 tonn vassild i Norges territoriale farvann og økonomiske sone nord for 62°N i 2025.

Fiskeridirektøren viser til pågående prosess med utlysning av forskningskvoter for 2025. Størrelsene på kvanta som avsettes til undervisningsordningen, forskningsformål og lærlingekvoter for 2025 er først kjent når endelig forskrift fastsettes rett før årsskiftet. En eventuell avsetning til forskning og undervisning vil gå til fradrag på totalkvoten. Avsetningenes størrelse utgjør en svært liten andel av totalkvotene i de enkelte fiskeriene og har derfor ingen betydning for forslaget til regulering.

4.2 KVOTER PÅ FARTØYNIVÅ

Per 22. oktober 2024 er det ifølge Fiskeridirektoratets konsesjons- og deltakerregister totalt 30 vassildtråltillatelser som potensielt kan fiske i 2025. Basert på deltakelsen de siste årene, kan det ventes at et lite antall tillatelser forblir ubrukt gjennom året.

Kvotene settes med plan om et toårig reguleringsopplegg, med like kvoter i 2024 og 2025. Kvotebytteordningen gjelder for 2024 og 2025, og det er ønskelig med en mest mulig forutsigbar regulering i denne toårsperioden. På grunn av usikkerhet om deltakelse og eventuelt overfiske fra enkelte fartøy, forslår vi å sette en garantert kvote som i 2024, som er fordelt omtrent flatt.

Fiskeridirektoratet foreslår at fartøy med vassildtråltillatelse kan fiske og lande en garantert kvote på 355 tonn vassild i 2025.

4.3 TILLATT BIFANGST AV VASSILD OG STRØMSILD SØR FOR 62°N

Fiskeridirektoratet foreslår et nytt tredje ledd i reguleringsforskriftens bifangstbestemmelse hvor samlet tillatt bifangst av vassild og strømsild sør for 62°N fastsettes til 35%. Det nye tredje ledd lyder som følger:

“Fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse kan ha inntil 35% samlet bifangst av vassild og strømsild i vekt i de enkelte fangster og ved landing i fisket etter andre arter sør for 62°N. For fartøy som har vassildtråltillatelse skal slik bifangst ikke avregnes vassildkvoten.”

Fiskeridirektoratet har gjennomgått 98% av alle sluttседler med registrert bifangst av strømsild i 2024. Sedlene med mer enn 35% bifangst registrert som strømsild står for 7 398 tonn av de totale fangstene på 12 347. Ut fra disse tallene er det grunn til å tro at en bifangstbegrensning på 35% er tilstrekkelig for å få fangstvolumet i Nordsjøen innenfor bifangstavsetningen på 6 144 tonn. Det er ikke grunn til å anta at det vil skje noen store endringer i fiskermønsteret fra 2024 til 2025.

Fiskeridirektoratet foreslår at gjeldende praksis for avregning av bifangst sør for 62°N videreføres.

Dette innebærer at et eventuelt overfiske av bifangstavsetningen ikke vil gå inn i kvoteregnskapet som en minussaldo som skal trekkes fra totalkvoten påfølgende år. Ved et eventuelt overfiske må det vurderes å stramme inn på bifangstgangen for 2026.

4.4 KVOTEBYTTEORDNING

Fiskebåt etterspurte en kvotebytteordning i fisket etter vassild i 2020, og argumenterer for at ordningen ville bedre marginene i et lite lønnsomt fiskeri i en situasjon med utsikter til lavere kvoter enn normalt. Det er også vist til miljøaspektet. Forslaget støttes av Norges Fiskarlag. Da Fiskebåt første gang etterspurte ordningen lå kvotene pr. fartøy på 350 tonn. I 2022 ble hvert fartøy tildelt en fartøykvote på 225 tonn og et maksimalkvotetillegg på 15 tonn. Under reguleringsmøtet i 2022 anførte næringen at en kvotebytteordning er helt nødvendig for å få et drivverdig fiskeri. Kvotebytteordningen ble vedtatt for å sikre et tilstrekkelig kvotegrunnlag i 2022 og 2023 for de fartøyene som deltar i fiskeriet.

Kvotebytteordningen ble vedtatt 20.12.2023 for å sikre et tilstrekkelig kvotegrunnlag i 2024 og 2025 for de fartøyene som deltar i fiskeriet. Kvotebytteordningen, som er nærmere regulert i forskrift om bytte av vassildkvote for årene 2024 og 2025 for fartøy med vassildtråltillatelse, er utformet etter mal av de årlige kvotebytteordningene som har vært vedtatt i fisket etter lodde og i fisket etter kolmule/nordsjøsild.

Ordningen er toårig, og gir to fartøy mulighet til å bytte kvoter på en slik måte at det første fartøyet fisker begge kvotene det første året, og det andre fartøyet fisker begge kvotene i det andre året. Denne ordningen fungerer godt for vassildfisket, da kvoterådet fra ICES gis for en to-årsperiode og de deltagende fartøyene er regulert med like kvoter. Videre er det få deltagende fartøy og det er kun én fartøygruppe. Erfaring viser at ordningen er i bruk, og i 2024 ble det meldt inn fem kvotebytter, jf. kapittel 2.2.

Gjeldende forskrift om to årig kvotebytteordning i direktefisket etter vassild for fartøy med vassildtråltillatelse gjelder til og med 2025, og ordningen vil bli evaluert før 2026.

4.5 ÅPNINGSDATO

Åpningsdatoen for 2017 ble fremskyndet til fra 1. februar i 2016 til 1. januar. Bakgrunnen var blant annet at en tidlig på året har fått uønsket bifangst av sild; dette er ikke lenger tilfellet. Vi ser av

Figur 1 at det har vært til dels betydelig aktivitet i januar siden fremskyndelsen av åpningsdatoen. Fiskeridirektoratet anbefaler åpningsdatoen videreført.

Fiskeridirektoratet foreslår å sette åpningsdatoen i fisket etter vassild i 2025 til 1. januar.

4.6 MELDING OM UTSEILING

Av hensyn til planlegging av inspeksjoner om bord på fartøy som fisker etter vassild er det hensiktsmessig at Sjøtjenesten får beskjed om utseiling god tid på forhånd.

Fiskeridirektoratet erfarer at ordningen er vellykket og den anbefales derfor videreført. Det er imidlertid en utfordring at meldingene om utseiling kommer i mange ulike kanaler og til ulike personer i direktoratet. I ny forskrift vil det derfor angis at melding skal sendes på e-post til sjotjenesten@fiskeridir.no.

Fiskeridirektoratet foreslår at fartøy som vil fiske etter vassild må melde fra til Sjøtjenesten 48 timer før utseiling.

4.7 STENGTE OMRÅDER

I et område på Trænadjupet har man hatt høy innblanding av hyse, sei og uer, og man stengte flere år tidligere området med hjemmel i RTC-regimet i perioden fra 25. februar til 31. mars. Fra 2019 har Fiskeridirektoratet funnet det hensiktsmessig å forhåndsstenge området i denne perioden. Det har likevel vært tillatt å fiske med inspektør om bord. Ingen fartøy benyttet seg av dette i 2024.

Fiskeridirektoratet foreslår at forhåndsstengningen for vassildfiske på Trænadjupet videreføres til 2025 på samme tid og sted som tidligere.